זכרו תורת משה

אכסניה לתורה וחסידות

יו"ל ע"י חבורת האברכים שע"י מרכז מוסדות לעלוב
מיסודו של כ"ק מרן רביה"ק זצוקללה"ה זיע"א
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רבי עקיבא 65 בני ברק

פרשת וישלח
י"ג כסלו תשע"א
גליון תצ"ב

זמני כניסת ויציאת השבת

	הדה"נ	מוצ"ש	ר"ת
בני ברק	4:17	5:18	5:51
ירושלים	4:03	5:16	5:55
בארא פארק	4:17	5:34	5:46

שיחת קודש

מפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

מוצש"ק וישלח תש"ע - ארה"ב

בפרשתן (לב, ה) עם לבן גרתי ופירש"י גימטריא תרי"ג, כלומר, עם לבן הרשע גרתי, ותרי"ג מצות שמרתי, ולא למדתי ממעשיו הרעים כ"ה בפי' רש"י הק' ולכאו' יש להבין מה הוא שולח לו הודעות כאלו בעניני מצוות, האם את עשו היה מעניין התורה בכלל, ויש פשט יפה ויקר **משפתי חכמים** ובתורה פשעא"ס וכן אומרים בשם **המהר"ל** שאפי' עשו הרשע פחד מתרי"ג מצוות ולכן הודיעו יעקב אע"ה שתרי"ג מצות שמרתי בשלימות שמזה מפחד אפי' עשו הרשע ואי' פשעא"ס ויל"פ שרצה יעקב להודיעו זה, מפני שעשו הרשע הרי היה חוטא ומחטיא רח"ל, א"כ ירצה להחטיא את יעקב אע"ה ח"ו כדי שאז יוכל להתגבר ולשלוט עליו חלילה לכן אמר זה לעשיו כדי להודיעו שלא יעזור לו מאומה ולא יוכל לקלקלו לא בגו"ר ולא להפריעו מכלום והודיע לו וא"ל שאתה יכול לתאר לך איך היה מה שעם לבן גרתי שהרי לבן הארמי חברך הרשע עשה לי ביטערע צרות ורצה להפריעני ברו"ג אך עכ"ז כלום לא עזר לו ותרי"ג מצוות שמרתי שם בביטערע חושך שיעקב אבינו היה לבדו ואפי' שם במקום כזה הקים את ביתו הק' שבטי ק-ה, יעקב אבינו שלימתא, יעקב אבינו הק' עם האמהות הק' שם און א ביטערע פלאץ הקימו את קוה"ק ושם היה ותרי"ג מצוות שמרתי לכן דע לך אחי עשיו ששום דבר לא יועיל לך לעולם כי עם לבן גרתי, וכמו שלא עזר לו כלום גם לך לא יעזור לכן שיהיה לך שכל ותלך מעלי.

ומעי"ז אומר **הש"ח** שהנה יצחק אע"ה אמר לעשיו אחר שברך את יעקב **והיה כאשר תריד ופרקת עולו מעל צוארך** היינו אם יעקב אע"ה לא יקיים התומ"צ אז לא יתקיימו לו הברכות האלו ותפרוק עולו ממך לכן הודיעו יעקב שתרי"ג מצוות שמרתי ואי"ז כאשר תריד וממילא שוב הברכות ליעקב והוא גביר לעשו ועשיו עבדו של יעקב ולא יוכל לו והברכות שוב של יעקב לכן א"ל יעקב ותרי"ג מצוות שמרתי, כדכ' ויבוא יעקב שלם ופירש"י שלם בגופו שהתרפא מהמלאך, ושלם בממונו שהכל חזר אליו וה' מילאו בכפלי כפליים, ושלם בתורתו שלא שכח תלמודו בבית לבן ותמיד היה דבוק בתורה ועם זה הלך תמיד בבית לבן בהרי חושך, או כנגדו של עשו הרשע, ויצחק אבינו ושם ועבר ולכן תמיד היה א שלימות בתורה, והכל מדוייק באופנים עא"ס, ולכן הנה במעשה דינה בת לאה כתוב **את הנער** (לד,יב) בלא האות ה"א שכ"ה הכתיב שם ללא ה"א וכל דבר בא לרמז ובא כאן לרמז לנו הגם שאין לנו השגה בהייליגע זיסע בני יעקב אבינו ובת יעקב אבינו עכ"ז באה התוה"ק לרמז לנו שדינה בת יעקב תמיד אחזה עצמה נערה חסרה הצברעכענע זאך ולב נשבר אפי' שהיתה בת מלכים לכן מרומז הנער' חסר, לומר לנו שאחזה עצמה פאר האלבע זאך א גרנישט אפי' שהיתה בת קדושים בת מלך והיה לה כל המעלות, עכ"ז היתה תמיד מלאה בענווה ושפלות רוח, וגם כשנפלה למעשה מד דשכם בן חמור עכ"ז תמיד היתה ענווה ושפלות רוח, דהוא לימוד לנו שתמיד צריכים שטייגען בענווה ושפלות רוח.

השי"ת ירחם שכל הצדיקי אמת הקדמונים שאין לנו השגה בהם ולא בבני ובת יעקב אע"ה ודורות הקדמונים, אך מהכל יש ללמוד מוסר בפשטות שטייגען בהכל, ה' ירחם שבכל מקום שהולכים יהא ותרי"ג מצוות שמרתי וירחם ה' שיהיה תמיד בשלימות התורה ויר"ש ומעשי"ט ותמיד ח"ו לא ליפול מהתורה ויר"ש בהליכה ובעמידה, ה' ירחם שנשוב בתשובה באמת מאהבה ועשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם, ושטייגען בקיום התורה ושמחתה ולימוד וקיום התומ"צ כדבעי מיט א גזונטע אידישע שמחה שטענדיג עבדו את ה' בשמחה בואו לפניו ברננה, און האבן געפויעל"ט אלעס גוט ושמירה עליונה לכל ישראל בכל מקום וישמח כל ישראל ויתן רפואה שלימה ושמחה ובריאות ותורה וגדולה במק"א וחיי בני ומזוני רויחי ושפע רב בהרחבה ופרנסה גדולה ויתן רפואה שלימה וישועה שלימה ובנין ביהמ"ק שוין יעצ אויף א זיסע אופן אויף אייביג ויתן לנו א גזונטע כשר"ע פריילכע חנוכה הבעל"ט וירחם שכולנו נראה את נרות בית המקדש.

עובדא דצדיקיא על הרה"ק הרבי ר' בער המגיד הק' ממעזריטש זי"ע לרגל יומא דהילולא

הנה השבוע ב"ט כסלו הוא יו"ד של **המגיד ממעזריטש זי"ע** שכידוע אחר פטירתו של **מרן הבעש"ט הק' זיע"א** הנהיג הוא את החברייא קדישא ולא רק בחייו אלא אפי' אחר הסתלקותו כמקובל אצל חסידי חב"ד שבעת המאסר הידוע של **הה"ק הבעל התניא** זי"ע שהיה כבר לאחר הסתלקות המגיד זי"ע עכ"ז עזר לו ופעל עבורו מן השמים מעל יחד עם מרן הבעשטה"ק שכבר הי' ג"כ בשמים ולפי מסורת אחת אף התגלו לו בהקיץ בתא מאסרו ואז מרן הבעש"ט והמגיד עזרו לו מאוד שם בשמיא עד שיצא לחירות, ומקובל ואולי בעל התניא גילה זאת, וכן מקובל עוד כמה סיפורי צדיקים ששני צדיקים אלו האבן איהם אויסגעפוילט א חרות עולם, והייליגע זיסע בעל התניא הגם שהיה הצעיר שבחבורה אך היה חביב מאוד לפני רבו שגם צוהו לעשות ולחבר השו"ע ובכלל נשמתו הק' הי' א געולדיגע נשמה והיה הן בעל מוח און א מורדיגע מוח וגם נשמה מיוחדת היתה לו לבעל התניא וכל זה העיד עליו רבו המגיד ממעזריטש.

ומספרים עוד עליו שבחדר בו היה מתפלל היו צריכים לכרוך הקירות ולעטפם במגבות כי מרוב התרגשותו בתפילתו היה מחבט ראשו וגופו בכתלים עד שהוצרכו לכרכם כדי שלא ינזק ואף גם זאת הוצרכו להשים בקירות עצים עבים במיוחד כדי שלא יפול הקיר מרוב חבטות וזעצים שהכה בראשו מרוב התרגשותו בתפילה.

ואין לנו השגה בצדיקי אמת ומסופר על המגיד ממעזריטש שהיה חלוש עוד קודם שהגיע למרן הבעש"ט וכשהגיע למרן הבעש"ט פעל לו מרן רפואה ועכ"ז גם לעת זקנותו היה חלוש יתכן בגלל סיגופים ותעניתים שעשה, אמנם סיבת זאת היתה משום שבעת שפעל לו מרן הבעש"ט הרפואה אמר לו שיכול לרפאו בכוחות עליונים או בדרך הרפואה והטבע וההמ"ג בחר בדרך הרפואה, וזה גרם לו שנשאר חלוש בסוף ימיו ובזקנותו הצטער שלא ביקש ממרן הבעש"ט לרפאותו בכוחות העליונים כי אז היה מחזיקו איתן עד זקנה ושיבה משא"כ כשבחר ברפואה לכן לא יכל לילך על רגליו בזקנותו, אמנם צדיקים אמרו שמשמיא נסבב כל זה כי אם היה הולך פעם אחת למקוה בזקנותו הי' באה הגאולה השלימה, אך מאחר וזה לא היה זמן הגאולה, משמים מנעוהו מכך ולכן נסבב שיהיה חלוש עקב כך.

מספרים שהיה מתפלל שחרית בחדרו ובאמירת קוה אל ה' היו נכנסים אליו מנין יהודים, פ"א לא היה יכולים להשיג מנין וקראו לחוזה מלובלין שיכנס לחדר המגיד להשלים לו המנין והוא נכנס והנה כשרק התחילו "אין כאלוקינו" נפל החוזה מלובלין והתעלף, וכשראה זאת המגיד זעק למה מכניסים כאן כזה בטלן צריכים להכניס אחד שאינו יודע מכלום ולא אחד שראה מיד את כל פמליא של מעלה וקב"ה לפניו, ולכן התעלף, ואת זה ראה החוזה מיד שבא להשלים למנין אצל המגיד ממעזריטש.

מקובל הסיפור איך שהתקרב למרן הבעשטה"ק ששמע על מרן הבעש"ט אבל אז עדיין היה עוד קודם שייך למתנגדים אבל כבר אז היה גאון עולם בגלה ונסתר והחליט לראות מי זה ומה זה והלך אליו למעז'יבוז ולא עשה עצמו כמשהו וכאיש חשוב, ומרן הבעש"ט היה מספר לו סיפורים שונים, המגיד הצטער ביותר על שהלך דרך ארוכה כ"כ מביתו רק בשביל לשמוע סיפורי צדיקים, ורצה לילך ולשוב לביתו ולכן לפני כן נכנס להפרד מהבעש"ט, אך בלילה שאלו הבעש"ט על איזה מאמר בזוה"ק מה ביאורו וענה לו המגיד כפי הבנתו, ענה לו הבעש"ט נישט אזוי לערענט מען, אז שוב אמר המגיד פשט חדש ושוב א"ל הבעש"ט לא כך לומדים וכך כמ"פ, עד שלבסוף אמר למרן זאגט איר הפשט, התעטף מרן הבעש"ט ביר"ש שלו ונהייתה אש קודש וליהטה אש סביביו דבר שרק זכי עיניים יכולים לראות דברים כאלו ואמר לו דברי אש קודש על הזוה"ק באופן שכביכול קב"ה ופמליא של מעלה באו לשם והיה אש קודש עד שהמגיד ממעזריטש חטף רעדה ונבהל, וכמו שמספר בגמ' (חגיגה יד:) על ר' יוחנן בן זכאי שהתעטף וכל הפמליא של מעלה באה אליו וירדה אש עליהם עיי"ש, וכן היה באותה

המשך בעמ' ב

דברי תורה

ממזורינו הגה"צ אב"ד דקהילתינו שליט"א

וישובו המלאכים וגו' וגם הולך לקראתך וארבע מאות איש עמו (לב, ז)

ולכאו' יפלא למה לא נטפלו המלאכים אל עשו להבריחו שלא יבוא לעיקב, והלא אפי' מלאך א' יכול לעשות זאת, ומה הי' מונעם בחזירתם לאמר ליעקב שהנה עשו בא, ואפשר לרמז כי פגישת יעקב ועשו מרמז אל הקדושה בפגישתה עם הקליפה קליפת עשו, וזו היא מלחמת היצר, שכל ישראל צריכים לעמוד בה עד יקוים ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו, וזהו שהשיבו המלאכים כי הנה עשו בא וצריך לצאת נגדו להילחם כי זה הוא תכלית ביאת האדם לעולם, ויעקב אבינו רצה להחליש כוח הקליפה, כדי שיהא כוח בידי בניו בדורות הבאים לעמוד נגד קליפת עשו, וכמו שמצינו לחז"ל (**יומא סט:**) שהרגו את יצרא דע"ז והחלישו כח יצרא דעריות, וכן מובא כי יוסף ברדתו למצרים ועמידתו בנסיון החליש כח ערות הארץ, ובכך יכלו בנ"י להתקיים בשעבוד מצרים, וכל מעשה אבות סימן לבנים הם כמ"ש ברמב"ן.

וזהו ויירא וייצר שהי' מיצר היאך יעמדו נגד עשו, **ויחץ את העם** וכו', ולכאו' צ"ב למה נתיירא יעקב מעשו, והלא עד עתה ראה איך שהי' לו שמירה עליונה בבית לבן, וגם בדרך שרדף לבן אחריו וכל שעבר עליו בכ"ב שנים, ואם עד עתה הי' ה' עמו ושמר עליו אמאי סבר יעקב כי עתה יעזבהו ה' והחטא יגרום, וכי במה חטא בדרך מעזבו את לבן עד עתה שצריך ליירא מזה, ועוד מהו ויחץ את העם לשני מחנות, ואם יבא עשו אל המחנה האחת והכהו כו', ולכ' איזה חצי ישים תחילה והלא דיני נפשות הי' צריך לדון כאן, וגם מ"ש והכהו, איך לא חש לכשגגה היוצא מהשליט לומר שעשו יכהו, וגם הלשון אם יבוא עשו אל המחנה האחת, מהו אריכות הל' ולא אמר אם יכה עשו המחנה האחת, וגם הלשון הולך לקראתך, אין משמע שבא להלחם, כי לקראת משמע לשון שלום, כמו לכה דודי לקראת כלה, והי' לו לומר לנגדך.

וי"ל עפ"י מ"ש לעיל כי הכל רמז למלחמת הקדושה עם הקליפה - היצה"ר, והנה מדרכי הייצר לבא בתחבולות ובערמה אל האדם ולהכשילו, וכשבא אל האדם להכשילו בעבירה שידוע שהוא עבירה, אף שמביאו לידי נסיון קשה, מ"מ בידעו האדם שזה עבירה יש בכוח להתגבר עליו מפחד לחטוא ולעבור על רצונו ית', משא"כ כשהייצר בא אל האדם ואומר לו על עבירה שהוא מצוה, ושהוא רצון הבורא לזה צריך הרבה כוח ועוז לעמוד נגדו, ולעמוד על ערמימותו של הייצר, וההמון עם הפשוטים כשל כוחם לעמוד בניסיונות כגון אלו, וגם הצדיקים צריכים עמל ויזע רב לעמוד בם, ואלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו, ודומו מאמר **מרן הבעש"ט הק'** על הא דאיתא בגמ' (**שבת עה.**) שוחט משום מאי מחייב משום צובע, ובתוס' שוחט דעלמא, ופי' מרן הבעש"ט הק' הכוונה שוחט דעלמא הייט היצה"ר, שהוא המלאך המות משום מאי מחייב, דאיתא (**סוכה נב.**) שלעת"ל הקב"ה ירהוג את המלאך המות, ולמה חייב מיתה והלא עשה שליחותו של הברא, ומתרצינן משום צובע, שהשליחות היתה שיפתה את האדם לעשות עבירה, אבל לא לרמותו לומר לו על עבירה שהוא מצוה, וכן להיפך.

וזהו משום צובע שהוא מפתה את האדם בצביעות ובשקר ולכן חייב ע"כ. ולכן העבודה להכניע הייצר הבא בצביעות הוא קשה ביותר, והצדיקים הק' בעבודתם הק' מכניעים את הייצר הזה, וע"י עבודתם הק' יקל להמון העם לעמוד נגדו ולהתגבר עליו, **ובשפת אמת** (**וישב תרמ"ז ד"ה איתא**) אי' על מאחז"ל (**יומא לה:**) יוסף מחייב את הרשעים, שאומרים לרשע היית יכול להתגבר על יצרך שהרי יוסף ג"כ התגבר, ולכ' צ"ב וכי איך מדמין יוסף הצדיק לרשע, וכי כוחו דהרשע להתגבר הוא ככוח דיוסף הצדיק מדת היסוד, אלא הכוונה שאומרים לרשע היית יכול להתגבר על יצרך מכיון שיוסף הצדיק כבר עשה העבודה בשבילך, ובהכנעת הייצר ע"י יוסף גרם שכ"א יוכל להתגבר על יצרו בכוח יוסף, וזהו יוסף מחייב הרשעים, ע"כ.

וכן כל הצדיקים בעבודתם להכניע הייצר השפיעו בכוחם לדורותם ולדורות הבאים שיוכלו להתגבר עליו, והנה לבן הארמי שמרמז על הקליפה שביקש לעקור הכל, שהוא הי' בבחי' של יצה"ר המחטיא האדם ומפתהו לעבירות בפיתוי של ניסיון המתוק והערב, שממתיק לו העבירה, ומקשה ומכביד עליו המצוה, אך לא עושה מעבירה מצוה וההיפך,

המשך בעמ' ב

תורת אמת

פנינים יקרים על הפרשה

וישלח יעקב מלאכים אל עשו אחיו ארצה שעיר שדה אדום (לב, ד)

וברש"י ארצה שעיר לארץ שעיר, כל תיבה שצריכה למ"ד בתחילתה הטיל לה הכתוב ה"א בסופה. ולכאורה צריך להבין מה הנפק"מ בין להטיל לה למ"ד בתחילתה ובין להטיל לה ה"א בסופה, לאחר שהמילה נכתבת בתוספת אות, ונראה לומר שמוכאן יש נלמד יסוד חשוב, שבכל דבר שצריך לדבר, כדאי לדחות את הדיבור לאחר מכן, כי ככל שאפשר להרבות בשתיקה עדיף. **(הרה"ק רבי מנדל מוורקי)**

*

או יאמר לפי מה שאי" שה"א היא אות קלילה, ואם כן כיון שצריך ללמד בדרך קצרה **(פסחים ג:)** צריך ללמד גם באותיות קלילות ככל האפשר. **(הרה"ק רבי אברהם מטשעכנוב)**

קטונתי מכל החסדים ומכל האמת, וגו' (לב, יא)

איתא **מהרבי ר' בונם ז"ל מפשיסחא,** שלכל יהודי צריך להיות שני כיסים. אחד - בשבילי נברא העולם. והשני - ואנכי אפר ועפר. וי"ל, דכן מצינו אצל יעקב אבינו ע"ה, שאמר, **וארתה אמרת היטיב אטיב עמך וכו',** כענין 'בשבילי נברא העולם'. ואמר, **קטונתי מכל החסדים ומכל האמת,** כענין 'ואנכי אפר ועפר'. **(האדמו"ר ה"לב שמחה" זצ"ל מגור)**

ויקח מן הבא בידו מנחה לעשו אחיו (לב, יד)

ובבעל הטורים שלכך מסיים הכתוב הכל במ"ם, לפי שיעקב דאג שכל הבהמות שהוא שולח לו, יהיו בעלי מומים, בכדי שלא יקריב עשו מהם קרבן לעבודה זרה, ודבר זה נרמז מן הבא בידו דהנה **הדרכי משה** (יור"ד סימן ל"ה) כתב בשם **רבי יהודה החסיד** שאפשר לדעת אם הבהמה היא טריפה טרם שחיטתה והיא להניח את ידו על הבהמה ואם **תתכופף הרי** לך סימן שהיא בהמה כשרה **ואם תישאר** על עמדה תדע שהיא טרפה, וסימן יש בדבר לב נשבר ונדכה אלקים לא תבזה וזה שאמר הכתוב **מן הבא בידו מנחה לעשו אחיו** אותם בהמות שנשארו בידו ולא השפילו עצמם, , כאשר העביר ידו עליהן, נשלחו לעשו, כי הן טריפה. **(קהילת יצחק)**

לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל יהיה שמך (לב, כט)

ישראל הוא מדריגה גבוהה ויעקב הוא מדריגה נמוכה, והדריה קרא לקראותו פעם יעקב ופעם ישראל, משום שמדתו של יעקב הוא מדת האמת, ומי שאוחז במדה זו וכל מעשיו ותנועותיו מתאימים לאותה המדריגה שעומד בה אינו נראה תמיד במדריגה אחת ורואים אותו לפעמים, במצב של שפלות, משא"כ מי שמכוין שמעשיו יהיו תמיד נאים ויפים ואינו מקפיד שמעשיו יהיו לפי פנימיות הלב באותה שעה, נראה תמיד במצב אחד, משום שעושה תמיד מה שנראה טוב ויפה ואינו תלוי במצב הלב, ואברהם אבינו ע"ה שהיה מדת החסד לא הדריה קרא לקראותו אברהם משום שבעשיית חסד עם הבריות אין להקפיד על שלימות ופנימיות הלב שהנותן סלע לצדקה בשביל שיחיה בנו הוא צדיק גמור לענין אותה המצוה כמו שכתוב **וחננוני נא בזאת. ודוק". (בינת ישראל)**

וירץ עשו לקראתו וגו' ויבכו (לג, ד)

ולכאורה מה היה לו לעשו לבכות, ונראה לומר בדרך צחות כי עשו היה בטוח שהשליחים לקחו לעצמם את הבהמות ונשאר לו רק מעט ממה שיעקב שלח כדרך השלוחים שלוקחים לעצמם אחוזים גבוהים, ולא ידע שיעקב שלח מפני חשש זה מלאכים שהם יביאו לעשו את כל החדרון ולא יקחו לעצמם כלום. **(מפי השמועה)**

וישא עיניו וירא האנשים וכו' ויאמר מי אלה לך ויאמר הילדים אשר חנן אלקים את עבדך (לג, ה) לכאורה הרי שאל על הנשים וענה לו רק על הילדים ונראה על פי מה דאי" כל הנושא אשה לשם שמים מעלה עליו הכתוב כאילו ילדה **(סוטה יב.)** ממילא הן בכלל הילדים. **(אמרי אמת לב שמחה)**

ויאמר יעקב אל שמעון ואל לוי עכרתם אותי להבאישני וגו' (לד, ל) ולכאורה קשה וכי סבור היה יעקב אבינו ע"ה, שכאשר ימול שכם את עצמו מפני תאוותיו הבהמיות יתנו לו את דינה בת יעקב ומסתמא הבין גם הוא שבערמה יאמרו לו זאת כדי להרגו ולמה אחר כך כעס עליהם באמרו **עכרתם אותי** אולם במאת מה לכפרי לחשוק בת המלך, **(ראה רמב"ן שבודאי לא יחשוק הכפרי בבת המלך בפר' שמות גבי לא תחמוד)** רק כל זמן שהוא מגושם ואין לו שום הכרה והבנה בכבודו של מלך, יש לו חשק לבוא אל היכל המלך. לכן שתק יעקב כי היה סובר שהמה אומרים לו שימול את עצמו וממילא כשלא יהיה מגושם כל כך, יבין מעצמו שבת יעקב אינה לפניו, ותיכף יחזיר אותה, ולא יהיה צריך לשום הריגות ועל כן אמר יעקב עכרתם אותי. **(הרה"ק רב דוב בעריש מביאלא זי"ע)**

ויצב יעקב וכו' מצבת קבורת רחל עד היום (לה, כ)

וצריך ביאור משמעות המילים עד היום ויש לומר דהנה אי" בחז"ל **(שבת קנב:)** כל מי שיש לו קנאה בלבו עצמותיו מרקיבין, אם כן לא שייך בכהאי גוונא לומר מצבת קבורת פלוני כיון שעצמותיו נרקבין אמנם קנאת רחל אמנו היתה קנאה של מצוה כמו שכתוב במדרש רבה וברש"י ז"ל, על הפסוק ותקנא רחל בחותה שנתקנאה במעשיה הטובים. **(מהרש"ם)**

שיחת קודש

המשך מעמ' א'

בחינה אצל מרן עם המגיד, וכשראה המגיד כל זה אז כבר נשאר אצלו, אח"כ אמר לו הבעש"ט בענווה ושפלות רוח ואש קודש: אזוי לערענט מען כן לומדים, ונהיה לממשיך דרך מרן הבעש"ט הקדוש.

עוד מסופר שכשאמר המגיד ד"ת עמד שם תלמידו דער **הייליגע זיסע רבי זושא** ואפי" שהיה עומד שם עכ"ז לא שמע אף פעם תורה שלימה משום שכשרק החל המגיד לומר התורה נכנס לר"ז כזה אור עולם עד שיצא מהכלים מהתפשטות הגשמיות ויתכן שמובא שהמגיד בעצמו אמר שיוציאוהו או שיתכן שרצו להוציאו ולא הרשה המגיד ועכ"פ הרה"ק רבי זושא לא יכל לצמצם עצמו לשמוע את כל התורה בשלימות ולכן לא יכל אף פעם לחזור על תורה שלימה ששמע מהמגיד.

עוד מעשה ידוע וכן בחב"ד מספרים מפיו ומפי כתבו של **הרה"ק הריי"צ זי"ע** שסיפר המגיד שכשהיה אצל הבעש"ט הק' היו שם אצלו צדיקים גבוהים מאוד אך עכ"ז הי' מרן הבעשטה"ק מקרב מאוד את הפשוטי עם וקירבם לצדקות והעלם למדרגות הקודש הגם שהם פארט דארפ'ס אידן וכפריים ולתלמידים זה הפריע מאוד ותמיד השתוקקו לקבל מהבעש"ט וחשבו שחבל על זמן יקר שמתעסק הבעש"ט עם אלו הפשוטי עם בשעה שיכול לשים זאת פחות בחשיבות ולהתעסק עם הגבוהים והצדיקים, ומרן הבעש"ט הרגיש מחשבותיהם ברוה"ק את מה שלא הבינו את דרכו זו ובאמצע סעודה צוה שכ"א יאחז בידו של חבירו זע"ז וציוה שיעצמו עיניהם, ופתע החלו שמוע מורדיגע פסוקי תהילים בהשתפכות הנפש "שפכי כמים לבך", אוי טאטע "משכיל לדוד בהיותו במערה תפילה" ועוד פסוקים מתוך השתפכות הנפש ומתיקות מופלאה וחשבו שאולי זה דוד המע"ה שאומר בעצמו זאת, וכך הם נכנסו לדביקות כזאת עד כדי שסיפר המגיד שהפנטופעל ומנעליהם נרטבו מזיעתם ושוב פסקו מלשמוע, ואז אמר להם מרן הבעשטה"ק יודעים אתם של מי אלו הקולות אלו הם של הדארפ'ס אידען ופשוטי העם, וכששמעו זאת הבינו הכל, אך המגיד הצטער על עצמו ולא הבין איך עלה בלבו והחברייא לשאול על מרן הבעש"ט הק', ותקופה ארוכה היה שבור בלבו איך שייך היה לשאול שאלות על מרן הבעש"ט הק', עד שפ"א הי' לו התגלות אולי בחלום איך משה רבינו לומד עם ילדים ואין לנו השגה בדורות הקדמונים, ואמר משה רבע"ה לילדים שהיה פ"א אחד מהצדיקים שהיה לו חסרון ומשה רבינו הסביר להם איך מגיע לצדיק זה כזה חסרון הגם שהוא דקותדיגע עניינים ואין לנו השגה וזה בלתי מושג, והסביר כי בעולם הזה יש חומר ובשר ודם לכן יכול להתהוות טעות אפי" אצל צדיק וקדוש עליון כזה כי זה מגיע מצד החומר הגם שצדיקים עבדו גם על החומר ממילא יתכן שיהיה אף אצלהם טעות, ואז נחה דעת המגיד כי עם זה ההסבר נתיישב לו הענין שאפי" שהם דבוקים לצדיק עליון כמרן הבעש"ט הק' עכ"ז השאלה שנפלה להם עליו זהו מב"ו וחומר, ומכוח הב"ו וחומר אפי" שצדיקים הופכים אותו לנשמה עכ"ז הוא משפיע, ומזה קצת נתיישב למה נפלו לשאלה וחוסר הבנה ולא ח"ו הרהור ועם זה נתחזק שיכול לקרות בצדיק עליון טעות כזאת קטנה.

מספרים אולי **מר"נ מהורדנקא** או המגיד שפ"א **מרן הבעש"ט** שוחח קודם שהלך ליטול ידיו בסוד נט"י ענין של קבלה אך המגיד אמר שהפשט הוא קצת שונה ממה שאמר הבעש"ט אך מרן לא התייחס לכך, וקודם זה אולי ר"נ מהורדנקא או תלמיד אחר נרדם וראה התגלות איך שלמעלה בשמיא הבעש"ט והאר"י הק' מתפלפלים באיזה דרך של כוונה וסוד בסדר תיקון השלם בנט"י שאין לנו השגה ואז ראו שהויכוח של הבעש"ט עם המגיד הוא דוגמת האר"י הק' שג"כ הסכים עם מרן הבעש"ט וכך אמר לו הבעש"ט למגיד שהאר"י הק' גם הסכים עמו ואמר שזה התלמיד יוכיח ויעיד שכן הסכים עמו האריז"ל עם מרן הבעש"ט זיע"א כפי שראה בחלומו ואכן אישר זה התלמיד, ומכל אלו המעשיות צריך להביאנו להתעוררות לתשובה ביתר תורה ויר"ש ומידות טובות, ירחם המרחם ישמור עלי ועכ"י.

מספרים אז דער הייליגע זיסע מגיד היה דבוק במרן הבעש"ט והיה לו מורא רבך גדול ופ"א הקאפטן או החלוק של הבעש"ט נתקמט מעט ורצה המגיד ליישרו וכשרק אחז זאת נפל עליו פחד נורא און האט געטרייסעלט ונפל למשכב מכך מרוב יר"ש ומורא רבך, כמו"כ מספר ששנים אח"כ באו למגיד לדין תורה וצד אחד היה מיוחס למרן הבעש"ט וכשדן בדין הרגיש שמרן הבעש"ט הגם שהי' זה אחר פטירתו, מסתובב בחדר השני ופחד הרה"ק המגיד ממעזריטש זי"ע שמרן יכול להסיח דעתו לטובת אותו נכד של הבעש"ט וחשש שיטה הדין לטובתו משו"ה שלא כהלכה ח"ו, ע"כ הכריז שהוא גוזר שמי שאין לו שייכות לד"ת לא יהיה כאן כדי שלא יפריעו לדין תורה, וצדיקים הסבירו שאפי" שהיה לו כזה מורא רבך, אך היראת שמים איז געווען אסאך גרעסער וגדולה יותר שפחד שלא יכשל אפי" על דבר דק בפסק לטובת השני, לכן הגם שחפץ מאוד שמרן יהיה אצלו וגם הי" ל מורא רבך ממנו עכ"ז לא הסתכל על כך מגודל יר"ש שגברה על הכל, זהו כוחו העצום של יר"ש יתר ממורא רבך לכן לא הסכים ליתן למרן הבעש"ט שיהיה בחדר השני.

עובדא דצדיקיא על הרה"ק רבי ברוך ממעז'יבוז לרגל יומא דהילולא

הנה היה עכשיו יו"ד של הייליגע זיסע רבי ברוך ממעז'יבוז זי"ע נכד מרן הבעשטה"ק, ומסופר כי בילדותו שאל אותו הבעש"ט מה הוא לומד, ענה לו מסכתא בבא קמא שאלו מרן הבעש"ט וואס מאכט עס אמר לו ב'ב'א' ק'מ'א' הוא ר"ת **ברוך בן אדל קדוש מרחם אמו**, ומספרים **שהה"ק רבי יצחק אייזיק מזידיטשויב** היה אצל הרר"ב וכידוע שאצלו הי' אמירת שיה"ש נוראה מאוד והיה אסור לבנ"א להמצא שם כי היו יכולים לאוסגיין היינו שתצא הנשמה מהגוף מרוב השתוקקות, אך הרבי מזידיטשויב ועוד חבר אולי התחבאו בארון או במקום אחר וכשנכנס הרר"ב החבר השני ברח מרוב פחד אך הרבי מזידיטשויב אמר שיעבור עליו מה אך הוא לא יוצא, וכשהתחיל ר"ב באמירת שה"ש היה כזה נפשו יצאה בדברו עד שהרגיש הרבי מזידיטשויב שנפשו כמעט יוצאה תיכף מגופו וכמעט שרצה לברוח משם ולבסוף התחזק בדעתו שהוא מוכן למסי"נ ולהשאר לשמוע השה"ש אפי" אם ימות עיד"ז כי חפץ בזה עד כדי מסי"נ ואפי" שכלו כל הקיצין התחזק ונשאר על עמדו עד שסיים הרר"ב את כל השה"ש, ואמר רבי הירש מזידטשויב שמכוח שיה"ש זה ששמע שם אז תמיד אם נופל זמן של קטנות המוחין מה שאין לנו השגה בזה עכ"ז תיכף שהוא נזכר בשה"ש של רבי ברוכ'ל תיכף בא לגדלות המוחין וכשאך רק נזכר בכל חייו מאמירת שה"ש של ר"ב זה רוממו והגביהו מעלה.

וכידוע גם את הנהגת ר"ב לא יכלו להבין והיה נראה כאילו הקפיד על כל דבר ופ"א בא לטיש וחתך החלות לפתע החל צועק על הגבאי למה לא חידד הסכין כראוי וכי גם זה לא יכולים, לכן לשבת הבאה הגבאי הלך וחידד הסכין כראוי ביותר, אז צעק לו ר"ב למה כ"כ מחדדים הסכין ועוד לבזבז ע"ז כסף, אך הגבאי החל לבכות לרבי שלא יודע מה רצונו יא שארפן או נישט שארפען, ור"ב הרגיעו וא"ל אתה תעשה מה שעליך לעשות ואני יאמר מה שאני רוצה ויתרעם, שהיו לו עניינים גבוהים בזה.

מסופר שבעת שחיתן **הרבי ר"מ מטשערנוביל** בא הר"ב לחתונה, ונכנס למטבח והיה נוהג לומר דיעות כך לבשל הדג וכך לבשל והרבנית מצ'רנוביל קצת התרעמה על שר"ב מפריע כך, ואמרה לר"ב שרעבע'ס לא צריכים ליכנס למטבח, וכששמע זאת ר"ב אמר שהיא לא תבוא לחתונה, והיא נבהלה מאוד ונכנסה לרבי מצ'רנוביל בבכיות על דברי ר"ב, אך הוא הרגיעה וא"ל שלא תדאג והכל יהא בסדר, ולבסוף התברר שהיא צריכה לילך לחדר הלידה לכן לא היתה בחתונה, ואז ראו שאפי" כעסו של הרר"ב ממעז'יבוז טובא גניז בגוייהו.

עוד ידוע שהיו כעין מחלוקת וכאילו היה נראה שלא חיים בשלום הרר"ב ורבי לוי יצחק מברדיטשוב זי"ע, פ"א

המשך בעמ' ד'

דברי תורה - המשך מעמ' א

משא"כ עשו כתיב בי' כי ציד בפיו ומראה טליפו לומר שאני טהור כמ"ש **(רש"י תולדות מו,לד)** שהוא האופן השני של היצה"ר שמראה עצמו כעושה מצוה ורצון הבורא, ובזאת יבוא אל האדם להכשילו, ועל זה צריך שמירה מעולה לדעת הדרך ילכו בה, וכמ"ש שנים שאכלו פסחיהם זה אוכל לשם מצוה וזה לשם אכילה גסה, וע"ז נא' ישרים דרכי ה' צדיקים ילכו בם וכו' היינו שהיצה"ר מרמהו שהוא עושה מצוה, מ"מ יכשלו בם שהולכים אחר עצת יצרם, ולזה מי ששעבד איבריו לעשות רצונו ית' וכל מעשיו לש"ש, הוא אשר בכוחו להרגיש ולהריח בדבר אם הוא מעצת הייצר או לא, ולכן חצה יעקב את מחנהו, **והמחנה האחת** הכוונה למחנה המעולה, והמיוחדת שיכולה לעמוד נגד קליפת עשו הצבוע, והם הקדושים היכולים לעמוד על הדבר כנ"ל, ואם אפשר לומר שוהכהו הכוונה שיכו את עשו, וזהו **אם יבוא עשו אל המחנה האחת**, שעשו יבא ויראה עצמו כאילו בא לעזר להם בעבודת ה' ולהציע להם מצוות, **והכהו**, היינו שהמחנה האחת –הצדיקים הק' יכו את עשו, ויכניעו ויכבשו אותו, ובכן **והי' המחנה נשאר לפליטה**, הרמז להמון העם תהי' להם לפליטה, שגם הם יוכלו לעמוד ולהתגבר על הייצר מכוח הצדיקים, וזהו **ופ הולך לקראתך**, היינו שבא לקראתו, כאיש שבא לקראת רעהו לאהבה ולשלום, אבל האמת שבא להכשילו, וזה שביקש יעקב **הצילני נא מיד אחי מיד עשו** וכמ"ש **בקדושת לוי** שבקשת יעקב הי' שלא יתגלגל שהיצה"ר יהי' אחי, שפעמים ח"ו הייצר מסית לעבירה, ולעין אדם מראה מצוה, ועד"ז מתקרב לאדם כלכדו במהרה לעשות עבירה, ע"כ. ולכן נתייירא יעקב מעשו ממה שנתיירא מלבן, כמ"ש **(סוטה כב:)** אל תתייראו אלא מן הצבועים, ובעבודת יעקב אבינו ע"ה להכניע קליפת עשו, בכך יונח לנו העבודה שנוכל להתגבר על היצה"ר, ולעשות רצון אבשב"ש מתוך נחת והרחבה. **(וישלח תשס"ח)**

בגו צדיקיא

התנא האלוקי רבינו הקדוש רבי יהודה הנשיא זי"ע – עורך סדר המשניות
יומא דהילולא ט"ו כסלו (ג"א, תתקנ"ד)

רבי יהודה הנשיא המכונה גם בשם "רבי" או "רבינו הקדוש" היה תנא בדור החמישי, נשיא הסנהדרין עורך המשנה, וחותם את תקופת התנאים הקדושים. ומתחיל תקופת האמוראים.

רבי יהודה הנשיא נולד לאביו רבן שמעון בן גמליאל בסביבות שנת ג' אלפים תת"פ, מפליאה העובדה כי כמו המעשה שאירע למשה רבינו ע"ה, שמסר לנו התורה שבכתב, שאירע נס בלידתו וניצל דווקא על ידי בתיה בתו של פרעה גוזר הגזירות. אף לרבי יהודה הנשיא, מוסר התורה שבעל פה, אירע נס בלידתו וניצל דווקא על ידי אשתו של מלך רומי – אסורוס שגזר גזירות על עם ישראל.

בזמן שנולד רבי יהודה הנשיא הייתה גזירה של מלכות רומי על עם ישראל שלא ימולו את הבנים, ומי שימול את בנו יומת. רבן שמעון בן גמליאל, אביו של רבי יהודה הנשיא, נכנס למקום סתר בחדרי חדרים ומל את בנו. שמע על כך השר של אותו העיר והלשין עליו אצל המלך. ציווה המלך להביא אליו את רבן שמעון בן גמליאל ובנו כדי להיווכח באמיתות ההלשנה. כשהגיעו רבן שמעון, אשתו ובנם הנולד אל המלך, יצאה המלכה מחדרה וראתה את הרבנית שהייתה חברתה. לשאלתה מה היא עושה כאן, ענתה הרבנית כי היא ממתינה למשפט בגין עוברה על צו המלך שלא למול את הבנים. לקחה המלכה את הרבנית לחדר צדדי ואמרה לה כי אף לה יש ילד קטן בן כמה ימים ואפשר להחליף אותו בבנה. בן זה היה אנטונינוס, לימים חברו של רבי יהודה הנשיא, לאחר ההחלפה, בכה אנטונינוס בנה של המלכה והרבנית הניקתו. לאחר מכן נקראו רבן שמעון ואשתו לחדר המלך ונשאלו מדוע עברו על גזירתו. ענה רבן שמעון למלך שיקח נא את הילד ויבדוק האם הוא מהול. בדק המלך את הילד וראה כי הוא ערל גמור... כעס המלך על שר העיר שרימה אותו ובחינם הטריח את רבן שמעון אליו. שר העיר קיבל את עונשו והומת בתליה, ולרבן שמעון הבטיח המלך כי עבור זה בזכותו תבוטל הגזירה וכן היה.

שר העיר עצמו העיד כי ראה כיצד מלים את הילד ואמר שאין זה כי אם אלוקיהם של היהודים עושה להם ניסים. חז"ל מספרים כי בזכות החלב שינק אנטונינוס מאמו של רבי יהודה הנשיא, נכנסה בו רוח טהרה והתגייר על ידי רבי יהודה הנשיא ולמד ממנו תורה והיו חברים כל ימי חייהם.

לידתו של רבי יהודה הנשיא הייתה בתקופה קשה מאד לעם ישראל. היה זה בזמן שמד גדול, זמן חורבן העיר ביתר. בזמן זה רבן גמליאל הנשיא נפטר, כמה מראשי הדור ההוא מתו או נהרגו במיתות שונות ואכזריות, ועם ישראל התפזר בגלויות קשות. דווקא אז הוצרך העם היהודי למלאך מושיע וכביר כח. אז נולד לרבן שמעון בן גמליאל בן בכור שנקרא "יהודה", וכמו נבואה נזרקה בהוריו, שכן הוא היה נשמת העם היהודי.

בילדותו למד רבי יהודה הנשיא תורה מפי אביו רבן שמעון בן גמליאל ומרבי יעקב בן קורשאי. אך את דרך החידוד קיבל רבי יהודה הנשיא מרבי מאיר, בגין ראיה רגעית ומשנית. שבת אחת ישב רבי יהודה הנשיא בחברת תלמידיו בסעודת מצוה. באמצע הסעודה החלו המסובים למחוא כפיים – דבר השנוי במחלוקת אם מותר לעשותו בשבת. שמע רבי מאיר את מחיאות הכפיים ויצא למחות בהם, הוא הגיע לחלון חדרם של הסועדים ודפק עליו. תלמידיו של רבי יהודה הנשיא יצאו החוצה כדי לסלק את המוחה ובתוך כדי כך הציץ רבי יהודה הנשיא בחלון ובדיוק אז נשמט הצעיף של רבי מאיר ונחשף צווארו. בגין ראיה זו, של הצוואר בלבד ולזמן מועט, תלה רבי יהודה הנשיא את חריפותו!!!.

רבי יהודה הנשיא זכה לתואר "רבינו הקדוש" ולא רק בשל יחוסו הרם והניסא שהתייחס למשפחת הנשיאים בעם ישראל, אלא משום שמעולם לא הניח ידו מתחת לאבנטו. המפעל העיקרי והחשוב ביותר של רבי יהודה הנשיא הוא ללא ספק עריכת המשנה אשר מהווה את התשתית לתורה שבעל פה. על המשניות שערך רבי יהודה הנשיא חיברו האמוראים את הגמרא, ועל הגמרא ערכו הראשונים והאחרונים את פירושיהם ועל פי פירושיהם פסקו הפוסקים את ההלכה למעשה.

מפעל זה של עריכת המשניות ריכז בתוכו תחומי עניין שונים. נוצר צורך, הן בשל ריבוי המחלוקות, הן בשל נחיצות השעה [לעיתים ימי חירום וזעם], והן בשל חשש שנושאים חשובים והתדיינות עליהם יאבדו, לכך הוחלט לרכז את החומר, לסדרו, לערכו ולחותמו. המשנה הינה אסופה מסודרת של דיונים שנערכו בסנהדרין בתחומי עניין שונים והפסיקה הסופית בהם. אם כי לעיתים קרובות נותרו ויכוחים בסיכום "פתוח" ללא הכרעתו של רבי יהודה הנשיא.

חיבור המשנה מחולק לנושאי-אב, כשכל אחד

אוהל וציון רבינו הקדוש

נקרא "סדר". ששה סדרים יש למשנה: סדר זרעים – הדן במצוות התלויות בארץ ישראל. סדר מועד – הדן בשבתות חגים וצומות. סדר נשים – הדן בענייני משפחה כקידושין וגירושין. סדר נזיקין – הדן בענייני משפט כגניבה אבידה ונזיקין. סדר קדשים – הדן בהלכות הקרבנות ובית המקדש. וסדר טהרות – הדן בענייני טומאה וטהרה. כל "סדר" מתחלק לנושאי-משנה הנקראים "מסכתות". כמו מסכת "ראש השנה" או "שבת" בסדר מועד, מסכת "גיטין" או "קידושין" בסדר נשים. כל מסכת מתחלקת לפרקים וכל פרק מתחלק לכמה משניות. מפעל חתימת המשנה מציין פרק חשוב במיסוד עבודת רבי יהודה הנשיא והסנהדרין.

אחד מהדברים שרבי יהודה הנשיא נודע בהם הינו עושרו האגדי. עושרו זה בא לו, מנישואיו עם משפחת בן אלעשה העשירה, אך בעיקר מעצם הירושה הנשיאותית. משפחתו המיוחסת לבית הלל נודעה בעשירותה הרבה. במשך דורות צברה המשפחה רכוש של קרקעות רבים, והחזיקה מטעי זיתים וכרמי ענבים לרוב באזור לוד. בעמק הירדן גידל רבי יהודה הנשיא את פרי האפרסמון הידוע והיקר, אשר ממנו הפיקו בשמים ומרקחות רפואה. מסופר כי האפרסמון של רבי יהודה הועמד בשורה אחת עם האפרסמון של קיסר רומי, עד כדי כך שהגמרא אומרת שאין מברכים ברכת "עצי בשמים" אלא על האפרסמון של בית רבי ושל בית הקיסר.

עוד מסופר על כמה ירקות שלא פסקו מלעטר את שולחנו של רבי הן בימות החמה והן בימות הגשמים. כן החזיק רבי יהודה הנשיא בעדרי בהמות לרוב. מסופר כי שומר האורוות של רבי יהודה הנשיא התעשר מזבל בהמותיו עד כדי כך שהיה יותר עשיר ממלך פרס שנודע ברבים בעשרו העצום.

רבי יהודה הנשיא היה בדורו גם גדול הדור בתורה וגם עשיר גדול בממון. ועליו נאמר כי "מימות משה רבינו ועד רבי לא מצאנו תורה וגדולה במקום אחד". מעושרו הגדול של רבי יהודה הנשיא הוא לא נהנה כלום, ובשעת פטירתו הרים את עשר אצבעותיו למעלה ואמר שיגע בהם בתורה כל ימי חייו ולא נהנה אפילו מאצבע קטנה שלו. אך הוא גם לא אגר ממון רב ללא תכלית, אלא היה מחלק זאת לצדקה ובפרט בשנים שחונות. מסופר על רבי יהודה הנשיא שהוא כלכל יבם שהיו לו שתיים עשרה יבמות ולמעלה משלושים ילדים.

ענוותנותו של רבי יהודה הנשיא, גרמה לו לכבד את העשירים, וזאת כדי שאת הכבוד הרב שרחשו לרבי יהודה הנשיא הוא יתלה בממונו הרב ולא בתורתו הגדולה. ועליו אמרו "משנפטר רבי בטלה הענווה".

ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלותם להפר בריתי אתם, כי אני ה' אלוקיהם". "תנא, לא מאסתים" – בימי כשדים שהעמדתי להם דניאל חנניה מישאל ועזריה "ולא געלתים" – בימי יוונים שהעמדתי להם שמעון הצדיק וחשמונאי ובניו ומתתיה כהן גדול "לכלותם" – בימי המן שהעמדתי להם מרדכי ואסתר "להפר בריתי אתם" – בימי פרסיים שהעמדתי להם של בית רבי וחכמי הדורות "כי אני ה' אלוקיהם" – לעתיד לבוא, שאין כל אומר ולשון יכולה לשלוט בהם!".

רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון בן יוחאי: הנוי, הכח והעושר והכבוד והחכמה והזקנה והשיבה והבנים נאה לצדיקים ונאה לעולם.... רבי שמעון בן מנסיא אומר אלו שבע מידות שמנו חכמים לצדיקים – כולם נתקיימו ברבי יהודה הנשיא ובבניו".

הנוי – זיו קלסתר פנים שנראה כמלאך ודבריו נשמעים". התנא האלקי רבי יהודה הנשיא נקרא בפי כל "רבינו הקדוש" על שם קדושתו המופלאה וטהרתו המופלגת כמלאך ה' צבאות,עד שתלמידו רבי חייא קרא עליו את הפסוק: "רוח אפינו משיח ה', ואף תלמידו – רב, העיד עליו שאם מלך המשיח יהיה מן החים אתנו הריהו – רבינו הקדוש. ואכן, אליהו הנביא זכור לטוב, היה רגיל לבוא אל רבינו לישיבתו הקדושה.

רבינו הק' היה יפה מראה, מסופר שהיה "ארוך בדורו" והיה גבוה בהרבה מאוד מכל שאר העם. רבינו קידש את גופו בקדושה יתרה עד שרבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש (ריש לקיש) העידו על עצמם" אנו לא זכינו לתורה, אלא מפני שראינו את אצבעותיו הקדושות של "רבי" (סתם רבי –כינויו של רבינו, ע"ש שהיה רבן של כל ישראל) בולטות משרווליו". כמלאך ושרף שהתהלך עלי אדמות, היה רבינו הק'. וכה הכריזו עליו לאמר: "אותו היום שמת רבי בטלה קדושה" והתירו לכהנים להטמא לגופו – שהרי גופו של מלאך קדוש הנהו". חז"ל אמרו "יעקב אבינו לא מת" ורבינו שהיה ניצוץ נשמתו של יעקב אבינו- **כמובא בספה"ק ששמו הקדוש רבי יהודה הנשיא הינו ר"ת נשמת יעקב אבינו**, אף הוא לא מת, ואכן מסופר שאותו מלאך קדוש שהתהלך עלי אדמות נהג אף לאחר הסתלקותו מן העולם להופיע בביתו מדי שבת בשבתו כשהוא לבוש בבגדי החמודות של שבת והיה מוציא את משפחתו ידי חובת מצות "קידוש היום", אף לדורות השאיר רבינו צוואה על יופי הנשמה וטוהר המדות, כאותה ששנינו: "רבי אומר – איזוהי דרך ישרה שיבור לו האדם, כל שהיא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם".

בשעת פטירתו, הוא קרא לבניו ולחכמי ישראל והנחה אותם כיצד יתנהגו בעתיד. הוא הזהירם כי יקפידו על כבוד אמם האלמנה [למעשה היא הייתה רק אמם החורגת], שנר יהיה דלוק במקומו, ששולחנו יהיה ערוך במקומו ושמטתו תהיה מוצעת. טעמם של אלו הדברים הוא מפני שכל ליל שבת היה רבי יהודה בא מגן-

המשך בעמ' ד'

הילולא דצדיקיא

יום שב"ק י"ג כסלו – האמורא רבינא בריה דרב הונא (ד' ר"ס)
רבי ישראל ב"ר שמואל אלהו טאוב ממודז'יץ ב' דברי ישראל (תרפ"א)
רבי שלמה זלמן יוסף מוועליפאלי ב"ר אברהם (תרי"ח)
רבי דב בער מלעוו ב"ר ישראל מרוזין (תרל"ו)
רבי ישראל אריה מפרמישלאן ב"ר צבי מסדיקלוב (תרצ"א)
רבי ישראל פרידמאן מטשורטקוב ב"ר דוד משה (תרצ"ד)
רבי יחיאל מיכל האגר מהורודנקא ב"ר ברוך מויז'ניץ ובנו רבי ברוך הי"ד (תש"ב)

יום א' י"ד כסלו – ראובן בן יעקב אבינו ע"ה (ב' קצ"ד)
רבי יעקב יצחק מזאבנא ב"ר ישראל אלימלך (תרנ"ב)
רבי מנחם נחום משטפינשט ב"ר ישראל מרוזין (תרכ"ט)
רבי דוד ב"ר מסעוד אבוחצירא (תר"ס)
רבי יעקב משה מוולברוז ב"ר ישכר בעריש (תרע"ח)
רבי שאול ראזנבערג אב"ד ראצפערט ב"ר מרדכי אב"ד נירבאטור וטערצאל- שו"ת חמדת שאול (ת"ש)
רבי יצחק מאוארניץ הי"ד ב"ר ברוך מאיר- חתן ר"י מאלעסק (תש"א)
רבי מרדכי יעקב ב"ר חיים ברייש אב"ד צירך- החיזיון והתיקון ועוד (תשל"ז)
רבי מרדכי מטשרנוביל ב"ר מנחם נחום טברסקי מלאיעוו (תרס"ז)

יום ב' ט"ו כסלו – רבינו יהודה הנשיא בן רבן שמעון בן גמליאל (ג"א תתקנ"ד)
רבי משה ב"ר לייב קן אב"ד דארמשטאט- חתן ר"ש ורטהיימר מווינא (תקכ"ב)
רבי יחיאל מיכל מברזנה ב"ר דוד הלוי מסטעפין (תר"ט)
רבי שמחה בונם ב"ר אברהם שמואל בנימין סופר ב' שבט סופר מפרסורג (תרס"ז)
רבי דוד טווערסקי מסקוירא ב"ר יצחק (תר"פ)

יום ג' ט"ז כסלו – רבי מנחם קאליש מאמשינוב ב"ר יעקב דוד (תרע"ח)
רבי יהושע יצחק יאיר מזוראוונא ב"ר יעקב הורוויץ מבראד- אמונות ודעות (תרי"א)
רבי שאול ידידיה אלעזר ב"ר ישראל טאוב ממודז'יץ (תש"ח)

יום ד' י"ז כסלו – רבי יוסף יוזל ב"ר שלמה זלמן הורביץ - הסבא מנובהרדוק (תר"פ)
רבי יחיאל מיכל פיצניק מברזא ב"ר דוד מסטעפין (תר"ט)

יום ה' י"ח כסלו – רבי אברהם החסיד בן הרמב"ם ב' המספיק לעובדי ה' (ד תתקצ"ח)
רבי ארי' לייב ב"ר יוסף דרשן מפוזנא (תצ"ז)
רבי שמואל שמעלקא ב"ר משה לייב מסאסוב (תרכ"ב)
רבי ברוך ממעזיבוז ב"ר יחיאל מיכל (תקע"ב)
רבי ישראל מקראסילוב ב"ר נחמן מסקאליט (תרנ"ז)
רבי אליעזר זאב ב"ר יצחק מראחוב-ר"ג רוזנבוים (תשנ"ט)
רבי יוסף יצחק מאווירטש ב"ר מנחם מנדל מליובוויטש (תרל"ז)

יום ו' י"ט כסלו – המגיד ממעזריטש הרבי ר' דב בער ב"ר אברהם (תקל"ג)
רבי ישעי' אב"ד נאחוד מיזלוב וקאלוב ב"ר מרדכי בנעט אב"ד ניקל שבורג (תרכ"ז)
רבי חיים צבי ערנרייך אב"ד מאד ב"ר יעקב- קצה המטה על מט"א\ ועוד (תרצ"ז)
רבי ניסן חיים ראזנבוים מסיגעט ב"ר אליעזר זאב מקרעטשניף (תש"ז)
רבי חי סייב ב' חלב חטים (תקע"ז) רבי פינחס ב"ר יעקב הכהן שטיינר ב' בריתי שלום (תרע"ג)
רבי מנחם נחום טווערסקי ב"ר מרדכי מטולנא (תרע"ז)

פרקי חינוך

הרב שמואל שטרן – יזעין חינוכי

שאלה: כרצוני להעביר לילדי הרגשה עילאית בשולחן השבת. בפרט בהתקרב עליו "חג" ימים מרוממים כחנוכה המתקרב ובא. כיצד אעביר זאת לילדי אשר חנני השי"ת?!

תשובה: ישמח לב מבקשי ה'. בעצם השאלה והרצון והחשק להעביר בהרגשה עילאית הנך כבר מעביר לילדך הרגשה עילאית! הילדים הרכים ובוודאי אף הילדים הגדולים חגן אותם ה' בחיישנים וחושים מחודדים ב"ה לילדים יש דרך ארץ להוריהם. אבל יודעים הם היטב ומרגישים זאת איך וכיצד האב מרגיש טעם בשבת קודש. רואים הם כיצד האבא ניגש למצות הדלקת נרות חנוכה. כשאנו רוצים להעביר לילדינו הרגשה מרוממת אזי בבדוק היטב האם אף אנו מרגישים התרוממות. האם אכן ליבנו הוא ער לעשות רצון אבינו שבשמים בדחילו ורחימו? האב וכן המחנך המשפיעים צריכים לחקוק בעצמם בחקיקה אמיתית אלו ההרגשים דשמחה של מצוה. כמובא בספה"ק: להיות "שומר שבת" שומר מלשון מצפה מתי יבוא שב"ק.

וכספר "נתיבות האיש" מביא מספר **"אמונה וביטחון" (פ"ד ט"ז) שהגר"ק החזון איש** כותב וזל"ק: "מן המפסידים היותר עיקריים היות מלמד לדבים בלתי שלם במידותיו. המחנך הבלתי שלם הפסדותיו כפולים בצד אחד אינו יודע תורת המוסר, אחרי שאין תוכו כברו אין דבריו נכנסים אל לב החניך, ולא עוד אלא שלומד ממעשיו יותר משיעוריו". עכל"ק.

דבר גדול למדנו כאן, שאם האבא ח"ו בלתי שלם במידותיו, אינו יודע תורת מוסר אינו יודע להנחיל אין לו אפשרות ללמד. ולכן הרוצה להנחיל לילדיו הרגשה עילאית, הוא באופן ובתנאי זה שאף הוא מרומם באמת בשולחן השבת ומפארו בשידות ותשבחות שיוצאים מן הלב. ולא רק זה אלא שעוד קודם כניסת שבת המלכה. למשל לכה"פ בליל שישי רואה הבן את אביו מכין עצמו בדחילו ורחימו לכבוד שבת קודש ע"י לימוד האור החיים הק' ושאר ספרי חסידות. ולענין חנוכה כנ"ל שרואה הלד את אביו בוער לבו לה' שלושים יום קודם החג ומחפש דרכים שונות איך לעורר בלב את ביאת "חנוכה" הבעל"ט, כמאמר הרח"ק האמרי חיים מיזינין זי"ע שפי' שואלין ודורשין שלושים יום קודם החג. כיצד מגיעים לחג. כשהאבא נהפך להיות טופח ע"מ להטפיח ואומר לילדים: הגיע האורח הדגול די הילגיגע שבת והוא מתלהב ומלהיב איתו יחד את כל ילדיו ובני ביתו. ובשב"ק שר ומזמר הזמירות הק' מתוך דביקות ושמחה. עם ניגוני החג המתקרב ובעל"ט. וכל זה כשתוכו כברו "כי הילד לומד ממעשיו יותר משיעוריו" כמובא כנ"ל מהחזו"א.

קיצורו של דבר: כשהאבא ימלא אסמו במידה גדושה בהכנה דרבה. אזי יוכל גם להעביר זאת בע"ה גם לבניו. הרחמן יזכנו לבנים ובני בנים עוסקים בתורה ומצוות. אמן.

==========

לקוראינו ההודים היקרים:
מדור זה נערך ונכתב ע"י המחנך הדגול המפורסם לשו"ת, ה"ה הרב שמואל שטרן שליט"א אשר בו ישיב בהרחבה אי"ה בגליונות הבאים על שאלות ולבטי הזרים המתמודדים בחינוך בניהם.
הנכם מוזמנים לשלוח שאלות והצעות בכתב ברור לא יאוחר מיום ב' בערב לפקס המערכת **057-796-2493** - ולציין עבור מדור "פרקי חינוך", ובעז"ה הוא ישתדל בל"נ להשיב עליהם.

חינוך הבנים

אמרות צדיקים, הנהגות הדרכות ועובדות בענין חינוך הבנים (טז)

והכני אם על בנים (וישלח לב, יב)
צריך ביאור למה נקט חזקא הלשון אם על בנים, ואמרתי בזה לפרש בזמן המלחמה כשרוב מאחינו בני ישראל היו בשדה המערכה ולא נשארו בעיר כי אם נשים וטף, שבזה שהטף נשארו בלא אב, לקו גם ברוחניות ולא רק בגשמיות, כי אין להם מורה ומחנך, וע"ז נאמר יתומים ואין אב, דלכאורה הוא כפל לשון כי אם אין אב פשיטא שיתומים היינו, ומזה משמע שהם שני עניינים, דהיינו מלבד שהיינו יתומים כמשמעו, עוד נוסף על זה שאין אב להדריכנו ולחנכנו, וזהו שאמר יעקב **פן יבוא והכני אם על בנים**, פי' אם יכה אותי, ישארו הבנים רק עם אמם בלא אב **ומי יחנכם ויגדלם לתורה ויהדות. (תפותי חיים)**

ותפארת בנים אבותם
ואלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק. לבאר את פשר כפילות הלשון, שכבר רש"י נדרש ליישבה, כתב **הגר"י ניימן ראש ישיבת אור ישראל זצ"ל** שלשה סוגים מצינו בבנים יש בנים שנטשו דרך אבותיהם ועדיין מתפארים בהם ובצדקותם, ויש בנים שכל כך פרקו עול עד שמתביישים הם באב השומר תורה. הראשונים, הוריהם אינם מתפארים בהם אבל הם מתפארים בהוריהם, ואילו האחרונים אין הוריהם מתפארים בהם ואין הם מתפארים בהוריהם. לאברהם אבינו היו בנים גם מסוג זה וגם מסוג זה בני הפילגשים נתן להם אברהם מתנות ושלחם, ולא התייחסו דם באברהם ולא הוא בהם, ואילו ישמעאל אמנם אברהם לא התנאה בו אך הוא בהחלט התפאר באביו ונקרא בתורה ישמעאל בן אברהם וכך עד היום הזה, בני ישמעאל מיחסים עצמם כצאצאי אברהם. הסוג השלישי הטוב שבכולם הוא, בנים הדבקים באבותיהם ובתורתם, אשר האבות מתפארים בבנים והבנים גאים באבות. מן הסוג הזה היה לאברהם את יצחק לכך אמר הכתוב אלה תולדות יצחק בן אברהם, אברהם הוליד את יצחק יצחק מתייחס באברהם, ואף אברהם מתייחס ביצחק. מעתה מובן גם מדוע הביא כאן המדרש את הפסוק במשלי "עטרת זקנים בני בנים, ותפארת בנים אבותם.

ליקוטי חו"ל בגידול בנים ומעלת הזוכה לבנים כשרים (ב)
* אף מי שיש לו בנים ידע שאין זה עיקר התכלית ליראה שיעשה פרי התורה והמצוות שנקראו פרי צדיק עץ חיים והן תולדותיהן של אדם. (הרה"ק ר' צדוק מלובלין – נח). * הראויין לבנים זוכים בזכות שבת קודש לבנים. (הנ"ל זי"ע). * רוב בנים דומים לאב ואם כי הם הערשים. (ר"א אבן עזרא). * מי שאין לו זחוק עצמו לא יועילו לו יחוס אביו ואמו (הקדמון ר' אברהם חסדאי). * סכלות הבנים רקב לממון האבות (המאירי) * כאשר ישראל הוא כבן לפני אביו, אין שום שטן וקיטרוג, דמי יעיז בנפשו לקטרג על הבן לפני אביו וודאי לא ישמע לו. (פרי צדיק - כי תבא).
* יש לחנך את הילדים ללמוד לשם שמים, כי חנוך לנער על פי דרכו גם כי יזקן לא יסור ממנה וזה עיקר הכל. (הגר"א הק' מוילנא זי"ע). * אב אחד שמח להאכיל עשרה בנים ועשרה בנים אינם יכולים להאכיל אב אחד. (השל"ה הק').

שיחת קודש

המשך מעמ' ב'

כשנסתלק הה"ק מברדיטשוב היה שם איזה חסיד עם הארץ ששמע על פטירתו והלך וסיפר החסיד שוטה לר"ב ממעז'יבוז כי חשב בסכלותו שר"ב ישמח מזה ח"ו וכששמע ר"ב על האבידה הזאת נזדעזע ונצטער עד למאוד, ואח"כ הסביר ענין החילוקי דיעות בינו לבין **הרה"ק ר' לוי יצחק מברדיטשוב** כי שם למעלה טען היצה"ר למה צריכים את הגאולה השלימה הרי יש את הכוה"ג שהוא הרבי מברדיטשוב ולמה צריכים גאולה ובנין ביהמ"ק, לכן חלק הרבה על ר' לוי יצחק כדי שלא יאמרו זאת למעלה ועם החילוקי דיעות שלו על ר' לוי יצחק כיסה זאת וביטל בזה הטענה של למה צריכים את הגאולה, וע"ז יוכל לפעול הגאולה שלימה ובנין ביהמ"ק אך באמת החזיק מאוד ממנו.

מסופר שפ"א רבי לוי יצחק בא לאיזה אכסניא ורצה לשבות שם על שבת והוא היה צריך חדר מיוחד ופרטי לעצמו, והרר"ב ממעזיבוז היה גם באותה אכסניא ולא הסכים שרבי לוי יצחק יהיה באותו חדר יחד עמו, ורק אם יהיה רבי לוי יצחק במנוחה רגוע ולא סוער כדרכו בקודש אז בתנאי זה יסכים ר"ב שיהיה עמו, וכך הוה שהוצרך הה"ק להסכים עמו וצימצם עצמו מעל כוחותיו, עד שבליל שבת בסעודה שאלו ר"ב האם הברדיטשובע"ר רב אוהב פעפער, כאן לא יכל עוד להתאפק ונתלהב ואמר את השי"ת אני אוהב ולא פעפער כך כמ"פ בדביקות יצא מן הכלים וקפץ על השולחן כדרכו בקודש והכל נשפך שם המרק והצלחת ובגד הקפטן של ר"ב עד שנרגע לאחר זמן רב. ומסופר ע"כ שר"ב שמר את הבגד ההוא שנרטב והתלכלך שם למשמרת לעצמו כל חייו כדי שיזכור שנשפך מגודל עבודת אש קודש ופחד יר"ש של הרבי מברדיטשוב.

ומסופר שפ"א **הברדיטשובע"ר** היה באיזה מקום ונהג לשתות קפה ללא סוכר ור"ב ג"כ היה שם והוא שתה עם סוכר, ושאלו ר"ב למה לא שותה עם סוכר זה הרי מסייע לתפילה ואח"כ אמר לו שזה עוזר לנקיון הגוף אז אחז הרבי מברדיטשוב הקפה והסוכר בידו אך לא הכניס הסוכר, ואח"כ הודה לו רבי לוי"צ מברדיטשוב ואמר שר"ב צודק, אך החסידים לא הבינו כי הרי לא הכניס סוכר לתוך כוסו והיה נראה להם שהוא מלעג ח"ו על ר"ב,

ואז הסביר הברדיטשובער הטעם שכ' (תהילים) "אין שלום בעצמי מפני חטאתי" דהיינו שבשעה שאדה"ר היה קודם החטא אז כל איבר יכל להשלים איבר אחר אם היה חסר, וע"כ אמר שאדה"ר קודם החטא היה יכול להוציא המתיקות של הסוכר ע"י ידיו כמו ע"י פיו והוא הרבי לוי יצחק מברדיטשוב זי"ע היה בבחי' אדה"ר קודם החטא ותיקן נשמתו וגופו שהיה קודש קדשים שהיד השלימה את פעולת המוח והוציאה מתיקות הסוכר וסייע לו באמת להכנות

גם ידוע שבל"ג בעומר היה ר"ב ממעז'יבוז רוקד עם הזוה"ק ואמר שהוא מכיר את התנ"א רשב"י זיע"א ורשב"י ג"כ מכיר אותו,

עוד מסופר על **המאור עיניים משטערנוביל** שנסע פעם לדרכו ובאמצע הנסיעה הסוס לא יכל להמשיך בדרכו וכשהבינו ראה שיש נשמה שעומדת שם, ולכן לא יכלה העגלה לעבור כי זאת הנשמה עצרה אותם כדי לבקש תיקון מהמאור עיניים וסיפרה לו הנשמה שבחיים חיותה היה זה האדם מי שהלשין על הה"ק כדי שילך לכלא ועתה מבקשת תיקון לעצמה, והמאור עיניים לא התייחס אליו אך כשהגיע לר"ב ממעז'יבוז סיפר לו מה שהיה בדרך שהשאירה בלא תיקון, זעק לו ר"ב איך גרמתם לנשמה זאת להישאר ללא תיקון, ע"כ שניהם יחדיו עבדו עד שהביאוהו לכלל תיקון, ואמר אז הה"ק הרר"ב הלא אותי מחשיבים לקפדן ואת המאור עיניים לגוטער ואילו כאן הי' להיפך שהוא השאיר הנשמה ואני ריחמתי עלי', ואמר על עצמו בבדיחותא איך היים די בייזער און ער די גוטער, ועשו כל מה דאפשר שהנשמה תקבל התיקון עד שתיקנוה אפי' שהיתה מרשעת בעולם הזה אך עכ"ז ר"ב תיקנה כי לא יכל לסבול שנשמה ח"ו לא יהא לה תיקון ושניהם יחדיו תיקנוה. ע"כ.

בגו צדיקיא

המשך מעמ' ג'

עדן לביתו כשהוא לבוש בבגדי חמודות ומקדש על הכוס ופוטר את בני ביתו בקידוש שעשה הוא. עד שהפסיק ממנהג זה מפני מעשה שאירע:

ליל שבת אחת דפקה שכנה על הדלת והמשרתת בבית רבי יהודה הנשיא אמרה לה שתשתוק כיון שרבי יהודה הנשיא נמצא כאן עכשיו. כיון ששמע רבי יהודה הנשיא את דברי המשרתת, חדל מלבוא לביתו, כדי שלא להוציא לעז על צדיקים הראשונים שלא באו לביתם ויחשבו שהם פחותים בדרגתם ממנו.

עוד ציווה רבי יהודה הנשיא לבניו את המינויים. רבן שמעון בנו יהיה אחראי על ההוראה בסנהדרין, רבן גמליאל בנו יהיה לנשיא וחנינא בר חמא יהיה אב בית דין. פטירתו של רבי יהודה, עורך המשנה ונשיא בישראל, התקבל בצורה קשה בעם ישראל. המוני תלמידיו לא האמינו לבשורת איוב זו, עד כדי כך שהכריזו "כל האומר רבי נפטר – ידקר בחרב".

רבי יהודה הנשיא נקבר בבית שערים אשר בעמק יזרעאל, מקום אשר אליו העביר את המרכז הנשיאותי ואת מושב הסנהדרין בשלהי ימיו.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל

אלה יעמדו על הברכה אשר נדבם לבם לנדב להוצאות העלון לזיכוי הרבים

לעילוי נשמת
האי גברא יקירא, רב פעלים לתורה ולחסד, קבע עיתותיו לתורה, מסר נפשו לחינוך בניו לתורה ויר"ש
הרה"ח ר' יעקב מנחם ב"ר יוסף ז"ל דושינסקי
שנלב"ע בליל שב"ק וירא ט"ו מרחשון
דהאי שתא
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח לרגל השלושים ע"י בני ידידינו היקר הרה"ח ר' משה פסח דושינסקי הי"ו

מזלא טבא וגדא יאה
ביקרא דאורייתא נביע ברכותינו לנזר תפארת פרי צדיק עץ חיים, חוטר מגזע אראלים ותרשישים, פרי עץ חיים, פא"מ, חסידא ופרישא, חריף ובקי בכל חדרי התורה, מאיר ומסביר פנים לכל דורש, אוצר ענווה וחכמה וכלי חמדה, יראא שמים מרבים ורבים צריכים לו, בן כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט צוקללה"ה זיע"א, ה"ה
הגה"צ מורינו רבי נחמן בירדמן שליט"א - רב דקהילתינו בקרתא דשופרי' ירושלים
ולחתנו כבנו האברך היקר והנעלה, אוצר כלי חמדה, בתורת ה' חפצו, פאר מקדושים, עדין הנפש ונעים הליכות
הרה"ג ר' יחיאל מיכל הלפרין שליט"א - ירושלים
לרגל שמחת הולדת הנכדה – הבת בשעטומ"צ יהי רצון שיזכה לראות נחת ממנה ומכל יוצ"ח, ויזכו אביה ואמה לגדלה ולחנכה לתורה ולבעל תורה לחופה ולמעשים טובים.

ברכת מזל טוב נאמנה
הננו לשגר לכבוד מעלת ידידינו וחברינו האברך היקר והנעלה מחשובי אנ"ש, אשר ענווה חן נסוכה על פניו, הוגה ועומל בתורת ה' היקרה מפנינים, עדין הנפש ונעים הליכות, מסור ודבוק בכל נימי נפשו למרן רבינו שליט"א, ועוזר ומסייע למען הוצאת הגליון לזכות וזיכוי הרבים
הרה"ח ר' עקיבא יונה לעדערער שליט"א- בארא פארק- ארה"ב
לרגל שמחת הולדת הבן והכנסתו בבשאאע"ה לבנו היקר
כמר אלעזר חיים נ"י בשעטומ"צ
יה"ר שיזכה לרוב נחת ושמחה ממנו ומכל יוצ"ח, ולגדלו ולחנכו ולחכמו לתורה לחופה ולמעשים טובים, מתוך אושר ועושר, וכט"ס.

לעילוי נשמת
משה בן ניסים וגרציה ע"ה
נלב"ע י"ט כסלו תשס"ה
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י בני ידידינו היקר רודף צדקה וחסד ר' י.ט.ג הי"ו

נא להתפלל
לרפואת
האשה הצעירה
מרת טויבא פייגא
שתחי' בת מלכה לאה
לרפואה שלימה
בתושח"י

גליון זה נודב
לעילוי נשמת
האשה החשובה מרת
זיוה זעלדא בת רבי דוב ז"ל
פולק
נפטרה ב' כסלו תשס"ז
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י בנה ידידינו היקר והנעלה, לבו פתוח כאולם לכל דבר שבקדושה הר"ר אליעזר פולק הי"ז

לזיכוי הרבים להוצאת העלון לע"נ, לרפואה או לשמחה ניתן לפנות לטלפון 052-7667563 עד יום ב' בערב

להארות הערות וכל ענין ניתן לשלוח לפקס המערכת: 057-796-2493